

UREĐIVANJE TEKSTA

Uređivanje teksta podrazumijeva uređivanje akademskog stila pisanja. Stil pisanja određuje kako nešto reći te podrazumijeva odabir riječi i redoslijed riječi u tekstu.

KARAKTERISTIKE AKADEMSKOG STILA PISANJA¹

1. Ispravnost

Standardni jezik osigurava neutralnost i objektivnost teksta, stoga je osnovna karakteristika akademskog stila pisanja pridržavanje gramatičkih i pravopisnih normi standardnog jezika. Pri pisanju i uređivanju teksta koristite se pravopisom (od tri moguća odaberite jedan i dosljedno ga slijedite kroz cijeli rad), gramatikom i rječnikom hrvatskoga jezika. Nove termine definirajte, a strane termine zamijeniti s hrvatskim.

Pomoći će vam sljedeće mrežne stranice Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje: [Jezični savjetnik](#), [Bolje je hrvatski!](#) (prijedlozi hrvatskih zamjena za strane riječi i tuđice), [Pravopis.hr](#), te mrežna stranica Fakulteta elektrotehnike i računarstva [Ispravi.me](#) koja ispravlja pravopisne pogreške.

2. Jasnoća i preciznost

Akademski tekst treba jasno i precizno prenijeti poruku, pri tome pripazite na:

- **Objektivnost** – umjesto subjektivnosti i ekspresivnosti koristite [treće lice jednine i autorsko „se“](#)
- **Apstraktnost** – umjesto konkretnosti i kontekstualnosti koristite [prezent nesvršenih glagola](#)
- **Logičnost** – logična povezanost pojmova unutar rečenica, rečenica unutar odlomaka, odlomaka unutar poglavlja. Pripazite na [strukturu rečenica](#), i koristite [konektore](#).
- **Sažetost** – pokušajte što kraće prenijeti osnovnu ideju svog teksta. Izbjegavajte duge rečenice i odlomke, izbacite [suvišne riječi](#) tj. riječi koje ne pridonose razumljivosti poruke koju želite prenijeti. One umaraju čitatelja i odvrćaju mu pozornost od bitnog.
- **Jednostavnost** – koristite uobičajene nazivi onako kako se svakodnevno govore. Izbjegavajte [kolokvijalne izraze](#) i [eufemizme](#). Ako se koriste novi ili nedovoljno poznati termini potrebno ih je definirati i razjasniti.
- **Citatnost i dokumentiranost** – potkrijepite dokazima iznesene ideje i ispravno ih dokumentirajte.

¹ Preuzeto i prilagođeno iz Oraić Tolić D. *Akademsko pismo*. Zagreb: Naklada Ljevak d.o.o.; 2011., str. 373-425.

3. Prikladnost

Svaki seminarski, završni ili diplomski rad piše se u skladu s već postavljenim pravilima sveučilišta, fakulteta, odsjeka, ali i znanstvenog područja u kojem djelujete. Razlike su moguće, primjerice, u stilu citiranja, strukturi rada, duljini i složenosti sadržaja. Prije nego počnete pisati rad, upoznajte se s pravilima prikladnim za vaš rad.

4. Urešenost

Urešeni stil podrazumijeva korištenje stilskih figura i tropa kao što su neuobičajen red riječi i ponavljanje (jezične figure), paradoksi, oksimoroni, razmišljanje u pitanjima (misaone figure) ili metafora, hiperbola ili onomatopeja (tropi). Urešenost je najsloženija stilska karakteristika i u suprotnosti je s osnovnim karakteristikama akademskog stila pisanja kao što su jednostavnost, jasnoća i preciznost. Ipak, stilske figure i tropi koriste se u akademskom pismu, no svrha im nije ornamentalna već argumentacijska tj. pridonose uvjerljivosti i jasnoći argumenata. Studentima se preporučuje opreznost kod korištenja stilskih figura. U početku treba savladati prve tri stilske karakteristike, a tek kasnije razvijati svoj osobni stil koristeći argumentacijske figure i trope.

NAJČEŠĆI PROBLEMI PRI AKADEMSKOM PISANJU

1. Govorni subjekt

Preporučuje se korištenje trećeg lica jednine ili autorskog „se“ kojima se naglašava neutralnost i objektivnost akademskog rada. No, ne treba zazirati od ostalih oblika govornih subjekata kao što su autorsko „mi“ ili „ja“. Ipak autor ulaže trud i rad u svoj tekst te iznosi vlastite stavove i mišljenja o temi pa je u tim situacijama dopušteno korištenje autorskog „mi“ ili „ja“. No potrebno je pronaći pravu ravnotežu i znati prepoznati opasnosti koje nam kriju pojedini govorni oblici.

a) treće lice jednine ili autorsko „se“

Naglašava sadržaj, a ne autora. Prikriva stvarnog govornika stvarajući dojam da činjenice govore same za sebe. Koristi se za iznošenje općeprihvaćenog znanja ili činjeničnog stanja najčešće na početku teksta ili odlomka, u sažetku i zaključku npr., autorsko „se“: „U članku se govori...“, „U radu se ističe...“, „Stoga se može zaključiti...“ i treće lice jednine (znanstveni tekst kao subjekt): „Članak je posvećen...“, „Knjiga govori o...“, „Tablica prikazuje...“.

b) autorsko „mi“

Autorsko „mi“ dopušta autoru iznošenje vlastitih stavova i ideja naglašavajući skromnost autora. Njime se ističe da autor nije jedini koji je došao do tih zaključaka već bi isto zaključili i drugi članovi akademske zajednice i svatko tko čita taj tekst. Autorsko „mi“ koristi se kod iznošenja vlastitih zaključaka, ideja, stavova, argumenata ili primjera, npr. „U ovom ćemo radu...“, „A sada ćemo se pozabaviti...“, „Prvo ćemo istražiti...“, „Navodimo

primjer...“, „Možemo zaključiti...“, „Po našem mišljenju...“ i sl. Njegovim pretjeranim korištenjem postoji opasnost od prelaska u kraljevsko „mi“.

c) *autorsko „ja“*

Slično kao i autorsko „mi“, koristi se za iznošenje vlastitih ideja ili postupaka i kada se želi naglasiti autorstvo. Opasnost od prelaska u pretenciozno i egocentrično „ja“.

2. **Prezent nesvršenih glagola**

Najneutralniji glagolski oblik za izricanje vremena je *prezent nesvršenih glagola* jer izražava apstraktnu svestremenost i bezvremenost to jest objektivnost znanstvene proze.

3. **Struktura rečenice**

a) *Redoslijed riječi: prvo subjekt, a zatim predikat*

Priložne oznake vremena i mjesta mogu se pojaviti prije subjekta i tada se ne odvajaju zarezom.

b) *Subjekt izrazite jasno i precizno bez puno umetnutih rečenica ili dodatnih fraza, a do predikata dođite što brže i što jednostavnije. Subjekt je nositelj radnje, a predikat označava radnju. Nemojte dopustiti da čitatelj zaboravi tko je subjekt dok dođete do predikata.*

Rečenica s umetnutim rečenicama ili frazama	Jasnija i preciznija rečenica
Strah koji su izrazili neki od nastavnika, da učenici neće dobro naučiti statistiku ako im je dopušteno korištenje računalnih programa, nije potvrđen.	<i>Neki nastavnici <u>bojali su se</u> da će uporaba statističkih računalnih programa otežati učenicima razumijevanje statistike.</i>
U istraživanju od 530 studenata, koji pohađaju preddiplomske studije pri svim fakultetima na Sveučilištu u Rijeci, ističe se da je jedna petina spremna prijaviti akademsko nepoštenje.	U istraživanju <u>se ističe</u> da je od 530 preddiplomskih studenata Sveučilišta u Rijeci jedna petina njih spremna prijaviti akademsko nepoštenje.
Iako etički pravilnici, dokumenti kojima se motiviraju etička i reguliraju ne-etička ponašanja, jasno opisuju neprihvatljive oblike ponašanja, takva su ponašanja i dalje značajno zastupljena u našoj zajednici.	Iako etički pravilnici jasno <u>opisuju</u> neprihvatljive oblike ponašanja, takva ponašanja su i dalje značajno zastupljena u našoj zajednici.

c) *Paralelna struktura rečenica* – ponavljanje iste sintaktičke strukture kod navođenja popisa ideja povezani sa “i”, “ili”, “ali”.

Nije paralelno	Paralelno
Proces pisanja može se podijeliti u četiri faze: istraživanje, izrada prve verzija rada, revizija i uređivanje rada.	Proces pisanja može se podijeliti u četiri faze: istraživanje teme, pisanje prve verzija rada, ispravljanje rada i uređivanje rada.
Visina zvuka ovisi o frekvencija zvučnog vala, amplituda zvučnog vala određuje glasnoću zvuka i boja je određena razinom složenosti vala.	Visina zvuka ovisi o frekvenciji, glasnoća o amplitudi, a boja o složenosti zvučnoga vala.
U ovom istraživanju podaci su prikupljeni putem anketnog upitnika, statistički program je korišten za obradu podataka i podaci su grafički prezentirani.	Podaci u istraživanju prikupljeni su anketnim upitnikom, obrađeni statističkim programom i prikazani grafovima i dijagramima.

Izraz s lijeve strane oznake „>“ zamijenite izrazom s desne strane:

4. Suvišne riječi

no, međutim > **no** ili **međutim**

ja, osobno > **ja** ili **osobno**

osobno mislim > **mislim**

kako i na koji način > **kako** ili **na koji način**

čak štoviše ili čak dapače > **čak** ili **štoviše** ili **dapače**

javno objaviti > **objaviti**

nužno i potrebno > koristiti ili samo **nužno** ili samo **potrebno**

izići van > **izići**

sići dolje > **sići**

vratiti se natrag > **vratiti se**

vremensko razdoblje > **razdoblje**

mala kućica > **kućica**

cirka/oko/približno/ jedno + brojevni prilog (desetak, dvadesetak) > **oko deset** ili **desetak**

najminimalniji, najmaksimalniji, najoptimalniji > **minimalan, maksimalan, optimalan**

potencijalna mogućnost > **mogućnost**

često puta > **često**

daljnji rast > **rast**

međusobna suradnja > **suradnja**

treći po redu > **treći**

5. kolokvijalni (razgovorni) jezik

ja sam osobno apsolutno za to > **slažem se**

hoćeš-nećeš > **moraš**

rekoh ja njemu, dođosmo mi, malo pogledasmo > **rekao sam mu, došli smo, pogledali smo**

dao sam mu na znanje > **obavijestio sam ga**

ne dijelim tvoje mišljenje > **ne slažem se s tobom**

nisam u stanju to učiniti > **ne mogu to učiniti**

ne ulazim u to > **ne želim govoriti o tome**

nadovezati > **nastaviti se**

medicinari > **medicinski djelatnici**

6. eufemizmi (izraz koji koristimo kad želimo ublažiti neku istinu, iskaz ili situaciju)

otići na drugi svijet, ili zatvoriti oči, ili oprostiti se s ovim svijetom > **umrijeti**

spavati vječni san > **ležati u grobu, biti mrtav**

zaobilaziti istinu > **lagati**

nije ružičasto > **nije dobro**

frizirati izvještaj > **krivotvoriti izvještaj**

dirigirati > **zapovijediti**

biser > **izrečena glupost**

diplomat > **onaj koji izbjegava sukobe**

fasada > **prividnost (vanjski izgled iza kojeg se krije nešto drugo)**

dječja bolest > **početnička slabost**

kuća od karata > **nerealna zamisao**

